

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8Csp/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819204237
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8819204237.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Silviou Šviderskou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, 810 00 Bratislava, proti žalovanému: T. R., C.. XX.XX.XXXX, S. Š. XXX/X, XXX XX N. C. D., o zaplatenie sumy 3.342,37 € s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2 640,41 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 02.08.2016 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi sa voči žalovanému náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný žalobca (Všeobecná úverová banka, a.s. ako právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., Kežmarok) sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 3.342,37 € spolu s príslušenstvom. Podanie žaloby odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 03.08.2015 zmluvu o pôžičke evid. č. XXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 3.200 € („Schválená výška pôžičky“). Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 92,32 €, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 5.539,20 €. Žalovaný uhradil z vyššie uvedenej zmluvy sumu 559,59 €. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, dňa 26.05.2016 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, pričom žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19.07.2016 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 27.07.2016 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku dňu podania žalobného návrhu mal žalovaný uhradiť sumu 3.901,96 €. Ku dňu podania žalobného návrhu žalovaný uhradil sumu 559,59 €, ktorá je riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Na základe vyššie uvedeného, celkovú výšku dlžnej sumy žalovaného ku dňu podania žaloby tvorí: istina - prijaté úhrady = žalovaná suma (3.901,96 € + 53 € - 559,59 € = 3.342,37 €). Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou. Zmluvnú pokutu si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

2. Žalovaný uviedol, že si je vedomý peňažného záväzku, tento však nemôže uhradiť ani v primeraných mesačných splátkach, v dôsledku svojej nepriaznivej finančnej situácie.

3. Súd vykonával dokazovanie výsluchom žalovaného, oboznámením sa so žalobou a k žalobe pripojenými listinnými dokladmi, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere, prehľadom splátok a úhrad, predžalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, notárskou zápisnicou, uznesením o pripustení zmeny žalobcu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

4. Právny predchodca žalobcu (spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s.) a žalovaný uzavreli dňa 03.08.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru žalovanému v celkovej výške 3.200 €. Celková čiastka úveru poskytnutého žalovanému predstavovala sumu 5.539,20 €, z ktorej celkové náklady spotrebiteľa tvorili 2.339,20 €. Odplata bola vo výške 27 %. Žalovaný sa zaviazal pôžičku splatiť v pravidelných mesačných splátkach po 92,32 €, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, a to v celkovom počte 60 splátok. Prvá splátka bola splatná dňa 20.09.2015. Medzi zmluvnými stranami bolo dohodnutá fixná ročná úroková sadzba vo výške 27 %. Priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej aj „RPMN“) predstavovala výšku 18,24 % a RPMN výšku 27 %. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na obdobie 08/2020 a doba trvania zmluvy bola určená do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy.

5. K 01.01.2018 došlo k zániku spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., a to rozdelením a následným zlúčením s nástupníckymi spoločnosťami, ktorými sú Všeobecná úverová banka, a.s., ako aj VÚB Leasing, a.s. so sídlom Mlynské nivy 1, 820 05 Bratislava, IČO: 31 318 045. V zmysle Projektu rozdelenia zlúčením, spoločnosť VÚB a.s. ako právny nástupca pokračuje v prevádzkovaní tzv. ostatného podnikania zanikajúcej spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., ktorým sa rozumie všetky ostatné zložky podnikania zanikajúcej spoločnosti okrem TRIANGEL - splátkového predaja a leasingu Q Car.

6. Z predloženého prehľadu splátok a úhrad je zrejmé, že žalovaný z poskytnutého úveru doposiaľ uhradil sumu 559,59 €.

7. Listom - predžalobnou upomienkou zo dňa 26.05.2016 pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach v celkovej výške 271,29 €. Zároveň upozornil žalovaného, že ak do 05.07.2016 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 03/2016 bude oprávnený úver zosplatiť. Predžalobná upomienka bola žalovanému doručená dňa 08.06.2016.

8. Pôvodný veriteľ listom zo dňa 27.07.2016 oznámil žalovanému, že jeho dlh z úverovej zmluvy č. XXXXXXX sa stal splatným v celom rozsahu, z dôvodu riadneho a včasného neuhradenia dlžných splátok v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke.

9. Na základe podaného návrhu na zmenu strany sporu súd uznesením č. k. 8Csp/27/2019-53 zo dňa 25.09.2019 pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpila spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 a na jej miesto do konania vstúpil ako žalobca Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154.

10. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že si je vedomý peňažného záväzku, avšak tento záväzok nemôže uhradiť a to ani v primeraných mesačných splátkach, nakoľko je toho času poberateľom invalidného dôchodku vo výške 138,50 € a vdoveckého dôchodku 45,10 €. O výške týchto dôchodkov žalovaný súdu predložil k nahliadnutiu rozhodnutie Sociálnej poisťovne. Býva sám v rodinnom dome a jeho poplatky za elektrinu a vodu činia mesačne 120 €. Mesačne spláca aj iné peňažné záväzky z pôžičiek, a to vo výške 20 € a dvakrát po 10 €. Finančne mu vypomáhajú deti, ktoré často za neho uhrádzajú splátku vo výške 20 €. Nemá dostatok finančných prostriedkov ani na zabezpečenie základných životných potrieb. Pred dva a pol rokom mu zomrela manželka a z dôvodu, že sa musel o ňu starať, neabsolvoval potrebné vyšetrenia, preto nemohol doložiť lekárske správy a v dôsledku toho má znížený invalidný dôchodok. Predtým poberal tento dôchodok vo výške okolo 300 €. Spolu s manželkou zvládali pôžičky splácať, no po jej smrti sa jeho osobná, ako aj finančná situácia zmenila a nebol schopný pôžičku uhrádzať. Má ešte 2 pôžičky vo výške cca 4.000 € a vo výške cca 2.800 €. Tieto pôžičky neuhrádza. Bol by ochotný splácať žalovanú sumu maximálne v splátkach po 10 €.

11. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), účinného v rozhodnom čase, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

13. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

14. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

15. Podľa § 52 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

16. Podľa § 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

20. Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

24. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

25. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného v rozhodnom čase, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Súd zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi právnych predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

27. Zmluva uzavretá medzi právny predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

28. Súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi právny predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 03.08.2015 bola žalovanému poskytnutá suma vo výške 3.200 €, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 60 splátkach vo výške 92,32 € mesačne. Celková čiastka úveru predstavovala sumu 5.539,20 € a celkové náklady spotrebiteľa sumu 2.339,20 €. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá fixná ročná úroková sadzba vo výške 27 %. Žalovaný si svoje povinnosti z predmetnej zmluvy neplnil a jednotlivé splátky riadne a včas neuhradil, preto právny predchodca žalobcu úver zosplatnil. V prospech právneho predchodcu žalobcu žalovaný uhradil doposiaľ mesačné splátky v celkovej sume 559,59 €.

29. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok postúpila spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. ako postupca na žalobcu ako postupníka pohľadávku voči žalovanému, preto súd uznesením zo dňa 25.09.2019 pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu.

30. Súd sa v danom prípade zaoberal výškou ročnej úrokovej sadzby, ktorá bola dohodnutá vo výške 27 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období 8/2015 činil úrok 10,24 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi zmluvnými stranami v danom prípade je viac ako dvojnásobne vyšší ako bol úrok požadovaný bankami.

31. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Taktiež u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nesmie byť výkon práva a povinnosti vyplývajúci z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

32. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

33. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov z úveru za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom. Žalobcovi preto vzniklo iba právo na zaplatenie nevratných finančných prostriedkov poskytnutých jednorázovo žalovanému. Žalobca má nárok len na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré žalovanému poskytol vo výške 3.200 €. Žalovaný žalobcovi zaplatil sumu 559,59 €, teda po odpočítaní tejto čiastky od sumy poskytnutej žalobcom, dlh činí sumu 2.640,41 € a na túto čiastku súd žalovaného zaviazal. V prevyšujúcej časti žiadanej istiny a úrokov bol návrh zamietnutý.

34. Súd nepovolil žalovanému zaplatenie dlžnej sumy v splátkach, vzhľadom na pomer výšky priznaného plnenia (2.640,41 €) a výšky navrhovanej splátky (10 €), ktorú by mohol žalovaný podľa jeho vyjadrenia uhrádzať. Pri povolení splátok vo výške 10 € mesačne by žalovaný splácal dlžnú sumu 22 rokov, čo je neprimerane dlhá doba. Žalovaný s poukazom na jeho nepriaznivú finančnú situáciu, nie je schopný uhrádzať splátky vo vyššej sume. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla. Aby žalovaný uhradil priznané plnenie do 3 rokov, musel by byť schopný uhrádzať splátky v sume približne po 75 € mesačne, čo je vzhľadom na zistený príjem žalovaného nepravdepodobné.

35. Keďže žalovaný nezaplatil svoj dlh riadne a včas, dostal sa do omeškania, na základe čoho vznikol v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. žalobcovi nárok aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne (5 % + 0,0 % - úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu), a to zo sumy 2.640,41 € od 02.08.2016 (od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru v zmysle návrhu žalobcu) do zaplatenia.

36. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prízna strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

37. V zmysle § 257 CSP výnimočne súd neprízna náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Keďže súd žalobe v časti sumy 2.640,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 02.08.2016 do zaplatenia vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol, súd mal za to, že žalobca bol v konaní úspešný vo výške 79 % ($2.640,41/3.342,37 \times 100 = 79$) a neúspešný vo výške 21 % ($100 - 79$). Úspešnejší žalobca by mal nárok na pomernú náhradu trov konania vo výške 58 %. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania dospel k záveru, že v danom prípade existujú dôvody na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti a na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať na osobné, majetkové a iné pomery všetkých strán sporu a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde. Okolnosti hodné osobitného zreteľa videl súd v tom, že žalovaný sa ocitol vo veľmi nepriaznivej finančnej situácii. Žalovaný je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 138,50 € a vdoveckého dôchodku vo výške 45,10 €. Iný príjem nemá. Žije sám a len poplatky spojené s bývaním činia 120 € mesačne. Má ďalšie finančné záväzky, ktoré vzhľadom na výšku príjmu nie je schopný splácať. Zo svojho príjmu si nedokáže zabezpečiť ani základné životné potreby. Súd má za to, že nepriznanie trov konania zároveň nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry žalobcu. Preto vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že je tu priestor na aplikáciu ust. § 257 CSP a žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania neprízna.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.